

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ З БІОЛОГІЇ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Д. А. Вискушенко¹, А. П. Вискушенко², О. В. Вискушенко³

^{1,2}Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

³Житомирський технологічний коледж Київського національного університету будівництва і архітектури, вул. Небесної Сотні, 37, Житомир, 10029, Україна

У нашій державі протягом декількох десятиліть відбуваються різноманітні процеси перебудови в системі освіти. Одним із напрямків розвитку освіти в Україні є опрацювання можливих шляхів перетворення системи вищої освіти, що дозволить молоді отримати наукові знання, вміння та навички на сучасному рівні.

Кожен викладач хоче знати рівень засвоєння навчального матеріалу студентами на занятті. За нашими спостереженнями найбільш перспективним методом контролю якості знань є тестове оцінювання, яке дає змогу якісно та досить швидко оцінити рівень знань студентів з відповідної теми заняття, розділу або курсу. Завдяки цьому контролю, викладач може отримати більш об'єктивну та достовірну інформацію щодо пройденого теоретичного та практичного матеріалу з біології. При цьому кожен із студентів може більш раціонально та всебічно розкрити свої знання, уміння і навички.

За визначенням К. Інгекампа: «Тестування – це метод педагогічної діагностики, за допомогою якого вибір поведінки, що презентує передумови чи результати навчального процесу, повинен максимально відповідати принципам зіставлення, об'єктивності, надійності та валідності вимірів, повинен пройти опрацювання й інтерпретацію й бути прийнятним для застосування в педагогічній практиці»[1].

На нашу думку, тестовий контроль це ніби інструмент з допомогою якого можна визначити ступінь навченості студентів. Усі завдання тестів повинні відповідати навчальній програмі на основі якої складена робоча. Кожен тест має включати в себе тестові завдання, відповідати певним стандартам проведення і в результаті пройти кваліфіковану обробку і аналіз (вручну або за допомогою технічних засобів навчання).

Тестовий контроль є зручним у навчальному процесі, а саме:

- для самостійного оцінювання студентами засвоєного навчального матеріалу;

- для допущення студентів до нової теми заняття (розділу);

- для поточного контролю знань;

- для рубіжного (підсумкового) контролю тощо.

Щоб проконтролювати знання студентів, ми застосовуємо закриті (завдання з вже запропонованими відповідями) та відкриті (завдання з самостійним формулюванням відповідей) форми тестових завдань.

Закрита форма. Студент має вибрати з переліку запропонованих відповідей одну вірну. Таким чином можна перевірити рівень засвоєння суті біологічних понять, явищ та процесів. Але у повній мірі все одно це не можливо, так як існує велика ймовірність здогадатись. Також при цьому

тестуванні не розвивається логічне та критичне мислення бо вже існують запропоновані відповіді, отже студенту не потрібно самому давати відповідь на поставлене запитання. Найкраще таку форму використовувати, щоб оцінити рівень знань студентів з відповідної теми заняття.

Тестові завдання закритої форми можна класифікувати за принципом побудови відповіді:

✓ Множинний вибір. Передбачається від трьох до п'яти варіантів відповідей, але лише один серед них буде вірним. Складаючи такі тести, особливо слід враховувати подібність відповідей, які мають бути дуже схожими на правильні, щоб попередити механічне вгадування. За допомогою таких тестових завдань ми можемо перевірити, як студент орієнтується у величезній кількості схожих біологічних понять, визначень, явищ, законів і процесів.

✓ Альтернативні. У тестових завданнях можливо лише два варіанти відповіді, а саме «так – ні», «правильно – неправильно», «згоден – незгоден» тощо. Використовуючи такі тести ми не даємо можливості студенту у повній мірі показати свої знання. Вони приймають рішення за змістом завдання, яке має певне ствердження, а їм його потрібно оцінити, як вірне або помилкове.

✓ Встановлення відповідності. У цій формі тесту студенту потрібно визначити, яке судження в лівій частині відповідає судженню правої частини. Встановлена відповідність повинна вірно відображати їх взаємозв'язок. Це дає змогу виявити уміння проводити логічний аналіз, встановлювати і обґрунтовувати причинно-наслідкові зв'язки між різними біологічними явищами і процесами.

✓ Встановлення правильної послідовності. Дані тести обов'язково містять інструкцію. З групи біологічних понять, явищ, компонентів в довільному порядку студент має вибрати необхідні та розставити (вказати) їх у певній послідовності, за якою вони утворюють відповідне визначення біологічного поняття, закон або описують відповідний процес чи явище. Такі тестові завдання дають змогу викладачеві у повній мірі визначити розуміння, знання та уміння студентом узагальнити і систематизувати свої знання.

Відкрита форма. Студент повинен вписати коротку відповідь або доповнити фразу у спеціально відведеному місці шляхом дописування: слова, числа, біологічного символу, рівняння або формули. З власного досвіду можна сказати, що саме відкриті тести є найбільш об'єктивним серед форм тестових завдань. Вони виявляють високий рівень засвоєння знань, тому що потребують розв'язання різних завдань проблемного характеру, що неможливо без аналізу і систематизації навчального матеріалу.

За власним спостереженням можна сказати, що тестовий контроль має ряд переваг у порівнянні з іншими формами контролю знань, а саме:

1. За невеликий проміжок часу є можливість перевірити якість знань, умінь і навичок у певної кількості студентів (групи, курсу) одночасно.
2. На результат тестового контролю не може вплинути: настрій, кваліфікація або особисте відношення до студента, викладача. Тобто, не можливе суб'єктивне оцінювання відповідей.
3. Усі студенти мають рівні можливості для якісного написання тестів.

4. Об'єктивне оцінювання, кожного студента мотивує до ще більшого пізнання навчального матеріалу.

5. Під час тестового контролю увага студентів зосереджена не на правильності формулювання відповідей, а на осмисленні їх суті.

6. Мотивує студентів ретельно готуватись до кожного заняття.

Отже, на сьогоднішній день, ми – викладачі, маємо не лише навчити студентів володіти готовою інформацією, але й уміти застосовувати свій розум, досвід та творчі здібності на заняттях з біології. Тому, саме тестовий контроль дозволить:

1. Узагальнити, повторити і засвоїти навчальний матеріал.

2. Ознайомити студентів з досягненнями в галузі природничих наук.

3. Розвивати творчі здібності студентів, пізнавальний інтерес, логічне мислення.

4. Встановити міжпредметні зв'язки.

Література

1. Педагогическая диагностика / под ред. К. Ингенкампа. Перевод с нем. – М.: 1991. – 525 с.